

Nro. 10.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRALY,
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

Indúlt Bétsböl, Pénteken Februarius 3-dik napján,
1809-ik esztendőben.

B é c s.

A' mult kedden mingyár délután, mikor a' 9-dik
számú Magyar Kurir már a' nyomtató sajtó alatt nyö-
gött volna, a' város és Leopoldstadt között meg-
fzorúlva lévő jeget a' megáradott víz nagy erőszak-
kal megindítván, azt gondóltuk, hogy ezen külső
városnak lakosai a' veszedelmen már túl volnának,
mindön azonközben a' Präter eleje tájján lévő úgy
nevezett Ferentz kő lábú hidja a' jeget ismét
megállítván, alig tölt egy óra belé, hogy a' víz a'
Leopoldstadtot úgy elöntötte, hogy tsak tsolnako-
kon lehetett egygyik háztól a' másikig menni. Sok

K

emberek, a' kik a' városnak más részeiből valók lévén ekkor Leopoldstadtban találtattak, oda szorúlván ott hálni, sok Leopoldstadtiak ismét, a' kik másutt voltak, oda vízfőz nem mehetvén, másutt hálni kénytelenítették. A' vár' fokaira, melly mellett a' Duna foly, katonaságnak kellett állítatni, hogy a' sok nézőket tartóztassák, hogy igen a' ízelekre ne álljanak, 's le ne hulljanak. Ejjelig tartott a' veszedelem és félelem a' Leopoldstadtban, midőn a' jég ismét megindulván, a' kedvetien vendig a' Leopoldstadtot egészszén oda hagyta. Sok hajót özfőze rontott és elragadott; tüzi fát, deszkát, 's egyéb e'félét is igen sokat, azon helyekről, a' hol itt az e'féléket tartják az ezekkel kereskedők. Melly igen felnőtt volt itt ezen alkalmatossággal a' Duna, a' kik Bétsbe jártak abból megitélhetik, hogy a' belső városban a' Miller kabinetuma megett is tsak hajóval lehetett járni.

A' többek között ennek a' nagy árvíznek a' következése volt az is, hogy azok a' Fő Posta Hivatalhoz tartozó emberek, a' kik a' Kurir expedálására vannak rendeltetve, Leopoldstadti lakosok lévén, az expedízióra a' városba bé nem jöhettek, melyre nézve a' M. Kurir a' mult Kedden mind itt maradván, ma indul útnak.

Elegyes Tudósítások.

A' Westphaliai tudósításokban az erősfittetik, hogy Magdeburg várának tökéletes megerősítettése eránt rendelést tett az Országglőzfék, hanem — ilyen megjegyzés fordul elő a' tudósításban — tsak a' belső rend es hátorság fenntartására nézve.

A' Frantzia országból Lyonból érkezett leve-

lek pedig azt hirlelték-el, hogy a' Gen. Boudet vezérlése alatt lévő Frantzia tsapatok, a' mellyek Német országból Spanyol ország felé útoztak, hanem kevéssel ezelőtt Lyonnál megállapodtak vala, olyan ujabb rendelést vettek volna, hogy térjenek visszra a' Rénus felé, és Spira's Moguntzia között állapodjanak-meg. De ez a' hír még nem egészfzen bizonyos.

Berlinből így irnak: — Már eddig következő Komendánsaink tétettek árestomba, u. m.: Generális Romberg a' Stettini — Gen. Le-Coq a' Hamelni — és Cen. Beneckendorf a' Spandau Komendáns. A' Küstrini Komendáns, mint mondják, útat találván az előbballásra, élt az alkalmatossággal. Ennek neve Gen. Ingersleben. Az árestálatott tisztek között találtatik azonközben a' Küstrini volt Inzsínör Oberster Boumanary Rausch nevű Májor, a' ki hasonlóképpen elfogattatott, azzal vádoltatik, hogy ő lett volna az oka, hogy a' Nagy Friedrik Király' kardját megtalálta és elvitte az elletség. — Januarius 6-dikára virradó éjjel Minister Stein is véletlenül és siettséggel oda hagyta Berlint. Nem tudták, az Orosz Birodalomfelé vette-e' útját vagy más felé.

A' Pruszszus Királyi Familiának Petersburgfelé való útozásától fogva ismét lejjebb kezdett a' Pruszszus Státus' kötelező papirofsainak betsek szállani, a' mellyet némelly Berlini Politikusok nem kedvező jelnek tartanak a' közönséges békefésre nézve.

Az Efszaki Hatalmaságok között folyó háborus vagy békefésés környülállásokfelől még adig tsak bizontalan hírekkel szolgálnak a' közönséges leveleknek iróik: — „Ugy halljuk (így szoll az egygyik)

hogy a' Swéd Király félbe szakasztotta volna a' fegyvernyugvást Finnlandiában; a' melly hír, ha megvalóságosúl, elegendő képpen megczáfolja azt, a' mit nem rég erősítettek némellyek, hogy a' Swéd Király, most a' Pruszszus Királynak Petersburgba való menetele' alkalmatoiságával, hasonlóképpen meg fogna ezen Császári városban jelenni. Ugy látszik különben is, hogy a' Swédek eleinten is keveset bíztak ahhoz, hogy ezen fegyvernyugvásnak tökéletes megbékélés lehetne a' következesé, melyre nézve a' Swéd határszéleken és tengerpartokon igen hathatosan tétetnek az oltalmazó készültek. Nyughatatlansággal láttatnak a' Swéd lakosok a' Finnlandiában lévő Orosz armádiának intézeteit szemlélni, azt hozván ki mind ezekből, hogy csak azt várja az Orosz armádia, hogy a' nagy hidek miatt a' Bothniai tengeröböl egélszen által fagyjon, hogy annak hátán Swétziába által tithessen. Mondják, hogy az Alandi szigetek ellen is bizonyos intézeteket láttatnak tenni az Oroszok. Mondják, hogy mind ezekre az új próbatételekre H. tzeq Pagration készítette volna a' plánomot. Annyival veizedelmesebbek pedig ezek a' körülállások, hogy a' Swédek között ha szintén nyilvánosság lárna nints is, de belső megelégedés sints. Nevezetesen Stokholmban és az ehez közelébb lévő városokban mondják, hogy leg inkább mozogna bizonyos békételkedésnek neme, de meg kell jegyezni, hogy az El aki körülállásokrol 's nevezetesen Swéd országnak állapotjáról egy időtől fogva felette sok képtelenségeket hirteltek el, a' melyeknek igen kevés részek volt valóság. Az okát a' dolognak könnyű által látni. A' hadakozás által minden Europai országokkal való közösüléstől el lévén

a' Swédok szakasztatva, minden ujjság a' mit felöl-
 lök a' közönséges levelekben olvasunk, vagy magá-
 nos levelekből vagy úttazóknak beszédjeikből véte-
 tik, a' mellyek többire igen bizonytalan újságkútfe-
 jek szoktak lenni. Ilyen bizonytalan sőt nevettséges
 hír volt az, hogy a' Swéd Király a' mostani kör-
 nyűllálások között Petersburgba menne, midőn, mint
 másfelől írják, éppen most dolgoznak Petersburgban
 Finlandiának ezutánni országlása' modja' elintézte-
 tésén. Tartományi gyűlés fog t. i. benne nem so-
 ká tartatni, melyre mind a' négy Rendek meghivat-
 tatnak. A' Császár pedig kérettetni fog, hogy ezen
 ujj tartományát a' jövő tavaszon látogassa-meg. Utol-
 só leveleinkben, mellyeket Pétersburgból vettünk,
 egy szó emlékezet sem tetetik azon békeséges pro-
 jektomok felől, mellyekről hirteltetett, hogy azok-
 kal a' Swéd Király megkínálta volna az Orosz Csá-
 szárt.

Azt is meg lehet továbbá jegyezni, hogy mind
 ezek egy Párisi Ujságban irattatnak — a' mellyekre
 feleletül szolgálhat egy más ugyantsak Frantzia Uj-
 sagleveléből a' következő tudósítás: —

„Tsakugyan valóság az (ugy mond), hogy az
 Északi Hatalmások között való ölfzfeszorofsabb
 ölfzfeszövetkezésnek híre naponként inkábbinkább
 terjed. A' könnyen megeshetik, hogy Dánia és Prusz-
 szia az Orosz Birodalomhoz még jobban hozzátsatól-
 ják magokat, mint eddig hozzátsatoltatva voltak;
 a' melly ölfzfetsatolódás tsak arra való leszen, hogy
 megmenthessék az Északi tartományokat azon vesze-
 delmektől, a' melly erre abból háromlott, hogy az
 Anglia ellen való hadakozást az Északi Hatalmások,
 mind ez ideig nem minnyájan és nem közönsé-

ges megegyezéssel és iparkodással folytaták volna, etc. Egy szóval, ez a' szorosabb ötfélfélfövetkezés az Efszaki Hatalmanságok között, Anglia ellen lenne intéztetve.

A' Koppenhágából Jan. 9-dikén indult tudósítások között egyebeken kívül ez a' megjegyzés is előfordul, hogy azon mézfárfékeknek laistromjok fzerént, a' mellyek ott a' lóhúsnak áralását árendában privilegium fzerént birják, a' lefolyt Oktober, November, és December hónapokban, 100 lovat vágtak-ki, a' mellyekből 1600 font kúst adtak-el. — Ebből ugy látzik, hogy a' Koppenhágai lakosok meglehetősen letették a' ló hústól való idegenkedést.

A' Dánus Királynak minden készületeiből ugy látzik, hogy egyfelől Norvegiából, másfelől pedig Seelandia szigétéről egy próbat akar tenni Swéd ország ellen, az alatt, míg azt az Oroszok ezt Finnlandia felől fenyegetik.

A' Petersburgi Udvari Ujságban Finnlandiai történetekről nintsen most semmi tudósítás. Egyéb környülállások között a' nevezetesebbtsékek ezek: — A' Finnlandiában elesett H.tzeg Dolgorukinek egy testvérének, a' ki hasonlóképpen Generális volt, de a' szolgálatból elbótsáttatott, három ezer Rublákát rendelt esztendőnként a' Császár azon szolgálatokra nézve, a' mellyet az ő testvére az elesett H.tzeg Dolgorukky mutatott az Orosz Státus-hoz. — A' Weimari Hertzeg, a' Sándor Császár Sogora, Petersburgba érkezett.

A' Pruszizus Királynak és Királynénak Petersburg felé való útozásokról ilyen nevezetefségeket olvasunk egy onnan Jan. 3-dikán indult levélben: —

„A' Pruszizus határszéltől fogva Petersburgig

mindeneket felmozgatott ezen Felsőges személlyek útja. Polangen az első Orosz helység, 320 Werstnyi távolságra van Petersburgtól, a' melly, egy Német mértföldre 7 Werstet izámialván, 117 Német mértföldet tesz. Az egész út 39 Státziókra osztott fel, mellyek között e' szerént a' kisebbre másfél, a' nagyobbra négy Német mértföldek esnek. Minden Státzión egy Úti-Marschal és egy Orosz lovas kíséző csoport várja, tiszteletből való szolgálat tétel végett a' Királyi útasokat. A' csoport, 1 fő és 3 al tisztből, 12 közemberből, és 1 Dobosból áll. Minnyájan vállogatott lovasok, rész szerént Hufzárok, rész szerént Dragonyosok; Petersburghoz közel pedig a' Konstantinus Nagy Hertzeg Regementjébéli Ulánusok. A' várakba való beérkezésekor 51, kimenésekor is annyi ágyulóvés által tiszteletik az útas sereg. Az őrző sereg mindenütt parádéval fogadja. Szállásai előtt egyegy Kompania áll zászlóval. Rigában egy nyugvó napot tartván, fényes inneplésekkel, világosításokkal, bálal fogadtattott. A' tántzot a' Királyné kezdette el Gróf Lievennel, a' Berliini Orosz Császári Követtel. A' Király is tántzolt. Egyéb eránt a' társaság nevezetesebb tagjaival való beszélgetéssel töltötték ő Felsőgek idejüket, kik között Superintendens Sonntag, a' Rigai Proto.Popa Tychamirow, és Doktor Merkel urak különösen megneveztetnek. A' bálnak éjféle 1 órákor volt vége, etc.

Berliini levelekből olvassuk, hogy Sándor Császár ajánlást tetetett volt a' Királynak és Királynénak, hogy olyan szánat küld eleikbe a' Petersburg felé való utozásra, mellyet fűt ni lehet: de nem fogadták el ő Felsőgek ezen ajánlást.

H i r a d á s.

A' Bétsben kijövd Pannoniának első Kötetje elkészült, és a' mai postanapon minden Érdemes Olvasójának elküldetett. A' kijövendő Kötetek ezután is minden hónap végére megjelennek.

Ez a' Pannónia név alatt hónapönként kiadandó Munka egyenesen ugyan a' Magyar Nyelv terjesztésére és annak legkönnyebb módon lehető megtanulására tzelez, úgymint a' mellynek tudását a' környüllások mind inkább inkább szükségessé teszik, a' honnan nagy része német nyelven íródik: mindazáltal reményli a' Kiadó, hogy azt mások is, nevezetesen valakik a' Magyar nyelvnek kedvellői és ennek Literatúrájának baráti, gyönyörködve olvashatják.

Minden Postahivataloknál le lehet a' Pannoniának egész esztendei taksáját tenni, a' melly tizenkét forint. Cluj / Central University Library Cluj

A' Német-Grammatikának rövid időn leendő kijöveteléről, úgy szinte a' kiadandó nagy Lexiconnak is mibenlétéről rövid időn tudósítom Kedves Házamfiat.

Márton Jósef.

a' Bétsi Cs. K. Universzításban Magyar Nyelvnek és Literatúrájának közönséges Tanítója.

* * *

Jelentés. Az idegen országi posták már öt napja hogy az árvizek miatt meg nem érkeztek; melyre nézve, és azért is, hogy tegnap innep lévén a' beüzsedünk többel el nem készülhetett, ma csak felárkásra telhetett a' M. Kurir.

P. D.